

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 567/2013-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. októbra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa L. Á., bytom Maďarská republika, zastúpeného advokátom JUDr. I. H., T., pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 36 ods. 1 v spojení s čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15 Co 2/2011 z 19. februára 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. Á. o d m i e t a pre nedostatok právomoci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. mája 2013 doručená sťažnosť L. Á., bytom Maďarská republika (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 20 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 36 ods. 1 v spojení s čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 15 Co 2/2011 z 19. februára 2013.

2. Sťažovateľ v procesnom postavení navrhovateľa sa odvolal proti prvostupňovému zamietavému rozsudku Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 C 321/2006 z 19. októbra 2010, ktorý rozhodol o návrhu na určenie vymedzeného pozemku o rozlohe 1655 m² v katastrálnom území terajších R. za predmet dedičstva po poručiťelke a pôvodnej vlastníčke S. Á. L.. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom sp. zn. 15 Co 2/2011 z 19. februára 2013 tak, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

3. Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že «Predmetný pozemok nadobudla Š. Á. do svojho vlastníctva v roku 1923, kedy obec O. [R.] tvorila súčasť vtedajšieho Maďarska. Pritom o nadobudnutí vlastníctva Š. Á. k predmetnému pozemku bol právoplatne vykonaný pozemkovoknižný (pozemnoknižný) zápis do pozemkovoknižnej (pozemnoknižnej) vložky č. 439 vo vtedajšej maďarskej pozemkovej knihe. Navyše, po pričlenení obcí R., J. a Č. k Československu (od 15. 10. 1947) boli česko-slovenskými súdmi prevzaté príslušné maďarské pozemkové knihy o nehnuteľnostiach v katastrálnych územiach pričlenených obcí s tým, že následne sa (podľa zákona SNR č. 4/1950 Zb. SNR) uskutočnilo námietkové konanie o zápisoch v prevzatých pozemkových knihách. Pritom pozemkovoknižná vložka č. 439 a pozemkovoknižný zápis o vlastníctve Š. Á. k predmetnému pozemku neboli napadnuté nijakou námietkou a táto pozemkovoknižná vložka a pozemkovoknižný zápis o vlastníctve Š. Á. k predmetnému pozemku nadobudli dňa 1.4. 1954 právnu účinnosť (podľa § 3 ods. 1 zákona SNR č. 4/1950 Zb. SNR), čo je na pozemkovoknižnej vložke č. 439 riadne vyznačené odtlačkom pečiatky so slovami „Účinnosť verejnej knihy odo dňa 1. IV. 1954“...

Predmetný pozemok bol zaznačený do evidencie nehnuteľností ako majetok štátu (čím bol nezákonne odňatý z vlastníctva Š. Á.) na základe rozhodnutia finančného odboru

Okresného národného výboru (ONV) B. č. Fin.4/10835/69-H zo dňa 9.12.1969, ktoré trpí principiálnymi vadami nulity pre absentujúce nevyhnutné základné identifikačné údaje o dotknutej osobe a dotknutom pozemku... V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že predmetné rozhodnutie Okresného národného výboru (ONV) B. bolo a je samo osebe nevykonateľné (bez dodatočnej nelegitimnej manipulácie nad rámec tohto rozhodnutia) a tým zároveň predmetné rozhodnutie bolo a je paktom čo do zápornej kvality vád už len preto, lebo toto rozhodnutie ONV B. neobsahuje (vo výroku ani v odôvodnení) ani len základné identifikačné údaje o dotknutom pozemku kvôli absentujúcemu názvu katastrálneho územia aj obce, kde sa nachádza vydaným rozhodnutím dotknutý pozemok. Navyše, toto rozhodnutie ONV B. tiež neobsahuje (vo výroku ani v odôvodnení) dostatočné identifikačné údaje o dotknutej osobe S. A. kvôli absentujúcemu jej dátumu narodenia aj kvôli absentujúcemu miestu bydliska (bytu) dotknutej osoby... V rozpore so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správnom priadku) však predmetné rozhodnutie ONV B. č. fin. 4/10835/69 H zo dňa 9. 12. 1969 nikdy nebolo doručované ani doručené dotknutej (vyvlastňovanej) osobe a vôbec žiadnej fyzickej osobe (čo je zrejmé aj z rozdeľovníku adresátov na konci rozhodnutia), a preto toto rozhodnutie nikdy nemohlo nadobudnúť a nenadobudlo právoplatnosť ani vykonateľnosť.

Uvedené skutočnosti však odvolací Krajský súd v Bratislave zhadzovačne bagatelizoval a ústavne nekonformne odignoroval v hrubom rozpore s ústavnoprávne aj medzinárodnoprávne garantovanými základnými princípmi (zásadami) materiálneho právneho štátu...

V tejto súvislosti tiež odvolací Krajský súd v Bratislave nerešpektoval konštantnú súdnu judikatúru, podľa ktorej vlastník nemôže stratiť - a ani počas existencie socialistického režimu v česko-slovenskom štáte - nemohol legálne stratiť vlastníctvo k veci na základe rozhodnutia vydaného v konaní, ktorého nebol účastníkom...

Obdobne odvolací krajský súd nerešpektoval ani konštantnú súdnu judikatúru, podľa ktorej všeobecné súdy (vrátane odvolacieho krajského súdu) sú oprávnené a povinné skúmať a zaoberať sa tým, či predpokladaný správny akt je vydaný v medziach právomoci príslušného orgánu, či z hľadiska závažnosti vád vôbec ide o správny akt (či nie je paktom čo do zápornej kvality vád) a či ide o akt, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť...

Rozhodnutie ONV B. č. Fin.4/10835/69-H zo dňa 9.12.1969, na základe ktorého bol predmetný pozemok zoštátnený (čím bol nezákonne odňatý z vlastníctva Š. A.), bolo vydané na základe „čsl.-maďarského Protokolu zo dňa 3. II. 1964“. ...

Odvolačí Krajský súd v Bratislave v súvislosti s Protokolom z 15. 4.1964 v jeho rozsudku (na stranách 10 a 11) nepodložene a neodôvodnene presadzuje tvrdenia, že Protokol z 15.4. 1964 mal vraj priamy vnútroštátny účinok a bol priamo vnútroštátne použiteľný bez jeho vykonania zákonom (self executing), ďalej že na plnohodnotné vnútroštátne vyhlásenie Protokolu z 15.4.1964 vraj nebolo potrebné jeho vyhlásenie v zbierke zákonov...».

4. Sťažovateľ vo vzťahu k argumentácii krajského súdu, v ktorej sa krajský súd stotožnil so skutkovým a právnym záverom okresného súdu, že odporca v 1. rade (mesto B.) nadobudol sporný pozemok vydržaním, uvádza: «Z uvedených archívnych dokladov založených do súdneho spisu práve mestom B. (teda odporcom v 1. rade) teda vyplýva, že mesto B. (teda odporca v 1. rade) už len na základe svojej dokumentácie mohlo vedieť a vedelo, že predmetný pozemok nezískal štát na základe predchádzajúceho právoplatného a vykonateľného rozhodnutia správneho orgánu. Tieto okolnosti zároveň svedčia o absencii dobromyseľnosti mesta B. (teda odporcu v 1. rade), ktoré čo len pri zachovaní normálnej (bežnej) náležitej opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti a povahu daného prípadu rozumne na každom subjekte požadovať, mohlo a malo mať pochybnosti o tom, že predmetný pozemok, ktorý fakticky ovládalo (užívalo), nepatril štátu a tým ani nemohol prejsť a neprešiel z „nevlastníctva“ štátu do vlastníctva ani do dobromyseľnej držby mesta B. (teda odporcu v 1. rade), ktorému tým absentuje dobromyseľnosť pri držbe predmetného pozemku...

Odvolačí Krajský súd v Bratislave (ale už ani prvostupňový súd) však vôbec neskúmal otázku, či vôbec, kedy presne a akým dokumentom (protokolom so zoznamami odovzdávaného a preberaného majetku) bol sporný pozemok (respektíve sporné parcely vzniknuté rozdelením pôvodného pozemku) odovzdaný odporcovi (mestu B.) a zapísaný v jeho prospech do evidencie nehnuteľností...

Odvolačí Krajský súd v B. (ale už ani prvostupňový súd) sa teda vo svojom rozhodnutí objektívne a nestranne nezaoberal, neposudzoval a nevyhodnotil všetky

relevantné otázky a okolnosti týkajúce sa vydržania, ktoré vo svoj prospech namietal odporca (mesto B.), ale nekriticky si osvojil jednostranné tvrdenia odporcu (mesta B.). Preto už len v dôsledku nepodloženosti, nedostatočného odôvodnenia, nepreskúmateľnosti, arbitrárnosti a nesprávnosti záverov odvolacieho rozsudku, ktoré sa týkajú vydržania namietaného odporcom (mestom B.), má odvolací rozsudok v konečnom dôsledku také závažné nedostatky, ktoré same osebe spôsobujú ústavnú nekonformnosť podstaty celého odvolacieho rozsudku.»

5. V závere svojej argumentácie sťažovateľ taktiež uviedol, že «Z obsahu odvolacieho rozsudku je zrejmé, že odporca (mesto B.) vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedol aj také tvrdenia, ktoré dovedy neboli použité v prvostupňovom konaní (napríklad, že odovzdávací a preberací protokol s presným zoznamom odovzdávaného a preberaného majetku mal údajne iba „evidenčný účel“, hoci reálne viedol k faktickému ovládaniu a držbe odovzdávaného a preberaného majetku). Pritom však odvolací Krajský súd v Bratislave vôbec v rámci súdneho konania neupovedomil sťažovateľa (ako odvolateľa) o podaní (vyjadrení) ďalšieho účastníka konania (mesta B. ako odporcu), čím odvolací súd sťažovateľovi odňal základné právo konať pred súdom a vyjadriť sa k podaniam ďalšieho účastníka konania (odporcu).».

6. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa L. Á. [bytom Maďarská republika] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 v spojení s čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ústavného zákona č. 23/1991 Zb.) a zároveň právo sťažovateľa na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (vyhláseného oznámením č. 209/1992 Zb.) a podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (vyhláseného oznámením č. 120/1976 Zb.) porušil Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 15 Co 2/2011-475 zo dňa 19.2.2013, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 9 C 321/2006-423 zo dňa 19. 10. 2010.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15 Co 2/2011-475 zo dňa 19.2.2013, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 9 C 321/2006-423 zo dňa 19.10.2010, pričom celú vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi L. A. [bytom Maďarská republika] náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. I. H. [so sídlom advokátskej kancelárie T.].“

II.

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12. Podľa čl. 11 ods. 1 listiny každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

13. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

15. Podľa čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu všetky osoby sú si pred súdom rovné. Každý má úplne rovnaké právo, aby bol spravodlivo a verejne vypočutý nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhoduje buď o jeho právach a povinnostiach, alebo o akomkoľvek trestnom obvinení vznesenom proti nemu. Tlač a verejnosť môžu byť vylúčené z celého konania alebo z jeho časti z dôvodov morálky, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti alebo vtedy, keď to vyžaduje súkromný záujem strán, alebo môžu byť vylúčené v rozsahu, ktorý je podľa prísnej mienky súdu nevyhnutný pri osobitných okolnostiach, keby zverejnenie prejudikovalo záujmy spravodlivosti; ale každý rozsudok vynesенý v trestnej alebo občianskoprávnej veci, s výnimkou prípadov, keď záujem mladistvých osôb vyžaduje iný postup alebo keď sa konanie týka manželských sporov alebo opatrovníctva detí, bude zverejnený.

16. Podstatou sťažnosti sťažovateľa je namiatané porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva podľa čl. 36 ods. 1 v spojení s čl. 11 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu rozsudkom krajského súdu sp. zn. 15 Co 2/2011 z 19. februára 2013, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu sp. zn. 9 C 321/2006 z 19. októbra 2010. Sťažovateľ tvrdí, že krajský súd sa vo svojom rozsudku iba povrchno, nepreskúmateľne a ústavne nekonformne zaoberal a riadne sa nevyrovnal s podstatnými a podloženými námietkami a argumentáciou sťažovateľa, pričom rozhodol bez pojednávania a neposkytol mu možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam odporcu v jeho vyjadrení predloženom odvolaciemu súdu.

17. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy, môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namiatané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky. Preto, pokiaľ je o ochrane sťažovateľom označeného základného práva alebo slobody oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jeho sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

18. Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 71/2010).

19. Podľa právneho názoru ústavného súdu po zistení nedostatku právomoci v konaní pred ústavným súdom už nie je potrebné skúmať, či sú, alebo nie sú splnené ďalšie procesné podmienky. Tomuto postupu totiž bráni zistený nedostatok neodstrániteľnej procesnej prekážky spočívajúci v nedostatku právomoci ústavného súdu (podobne sp. zn. PL. ÚS 3/98).

20. Ústavný súd zistil, že sťažovateľ podal 30. apríla 2013 proti namietanému rozsudku krajského súdu sp. zn. 15 Co 2/2011 z 19. februára 2013 dovolanie, o ktorom bude rozhodovať Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v dovolacom konaní. Sťažovateľ teda využil účinný právny prostriedok nápravy, ktorý mu právny poriadok poskytuje.

21. Sťažovateľ podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vytvoril stav, keď by o jeho veci mali súbežne rozhodovať dva súdne orgány (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty ústavne akceptovateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľa predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné. Ak by sa ústavný súd vecne zaoberal sťažnosťou sťažovateľa pred rozhodnutím najvyššieho súdu o podanom dovolaní, mohol by neprípustne zasiahnuť do rozhodovania všeobecných súdov.

22. Ústavný súd preto zaujal názor (podobne I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09, II. ÚS 196/2010), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je táto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Pritom lehota na podanie ústavnej sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. novembra 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

23. Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť proti namietanému rozsudku krajského súdu sp. zn. 15 Co 2/2011 z 19. februára 2013 ako predčasne podanú odmietol pre nedostatok právomoci podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. októbra 2013